

**АДМІНІСТРАТИВНІ ОРГАНИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
ТЕЛЕБАЧЕННЯ В УКРАЇНІ****ADMINISTRATIVE BODIES OF THE PUBLIC ADMINISTRATION
OF TELEVISION IN UKRAINE**

**Глобенко І.О., доктор філософії у галузі знань «Право»,
старший викладач кафедри адміністративного права,
інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія».**
ORCID ID: 0000-0002-3058-521X

**Галуцько В.В., д.ю.н., професор кафедри адміністративного права,
інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія».**
ORCID ID: 0000-0003-1619-5028

**Бородін І.Л., д.ю.н., професор кафедри адміністративного права,
інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін
Київського інституту інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія».**
ORCID ID: 0000-0002-1874-3238

У статті визначено, що адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні – це спеціалізовані державно-управлінські органи публічного адміністрування, які шляхом зовнішнього прояву управлінської діяльності у межах визначених нормами законодавства про засоби масової інформації, покликані забезпечити реалізацію права на свободу слова громадян та визнання достовірних, багатоаспектних і різносторонніх думок за допомогою яких здійснюється управління суспільними інтересами, країною і суспільством. Виділяючи головну функцію Національної ради з питань телебачення та радіомовлення як незалежного постійно діючого колегіального державного органу відповідно до чинного законодавства України, слід вказати, що він в основі своєї діяльності та визначених повноважень відповідає за публічне управління сферою телебачення. Процес публічного адміністрування у сфері телебачення, що здійснюється Національною радою з питань телебачення та радіомовлення полягає в залученні різноманітних інструментів публічного адміністрування, такі як встановлення підзаконних нормативно-правових актів, прийняття індивідуальних адміністративних рішень, ліцензування, здійснення контролю (нагляду та моніторингу) та використання засобів адміністративного примусу. Основним принципом, який повинна дотримуватися Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, повинні бути принципи політичної та відомчої нейтральності. Адміністративними органами у сфері публічного адміністрування телебачення, слід вважати органи виконавчої влади та інші державно-владні структури, а також їх посадових осіб які відповідно до чинних нормативно-правових актів та визначеної в них компетенції виконують свої владно-розпорядчі повноваження у визначеній сфері. Чинне законодавство у сфері публічного адміністрування телебачення в Україні є недосконалим, враховуючи існування різноманітних неузгодженостей та правових колізій. Тому є необхідність здійснення систематизації законодавства та прийняття інших сучасних законів у цій сфері.

Ключові слова: адміністративний орган, інформація, засоби масової інформації, медіа, органи виконавчої влади, публічне адміністрування, телебачення.

The article defines that the administrative bodies of the public administration of television in Ukraine are specialized state administration bodies that carry out public administration through the external manifestation of management activity within the limits defined by the legislation on mass media and are designed to ensure the realization of the right to freedom of speech of citizens, the recognition of reliable, multifaceted and versatile opinions, with the help of which public interests, the country and society are managed. Highlighting the main function of the National Council on Television and Radio Broadcasting as an independent permanent collegial state body in accordance with the current legislation of Ukraine, it should be noted that it is responsible for the public management of the television sphere based on its activities and defined powers. The process of public administration in the field of television carried out by the National Council on Television and Radio Broadcasting consists in the involvement of various tools of public administration, such as the establishment of subordinate legal acts, the adoption of individual administrative decisions, licensing, control (supervision and monitoring) and the use of means administrative coercion. The main principle to be observed by the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting should be the principles of political and departmental neutrality. Administrative bodies in the field of public administration of television should be considered to be bodies of executive power and other state-power structures, as well as their officials who, in accordance with the current regulatory legal acts and the competence defined in them, perform their power-management powers in the specified field. Current legislation in the field of public television administration in Ukraine is imperfect, given the existence of various inconsistencies and legal conflicts. Therefore, there is a need to systematize legislation and adopt other modern laws in this area.

Key words: administrative body, information, mass media, media, executive power bodies, public administration, television.

Актуальність дослідження. На сьогоднішній день, Україна активно рухається у напрямку Європейського союзу, тому одним із прогресивних напрямків є створення сучасних та ефективних адміністративних органів публічного адміністрування телебачення в Україні. Одним із таких органів в Україні є Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Національна рада з питань телебачення та радіомовлення, які є провідними у сфері публічного адміністрування телебачення.

На нашу думку, актуальність дослідження вищезазначеної проблематики, зумовлюється тим що є необхідність планомірно розвивати та вносити зміни в українське законодавство в цілому та в медійне зокрема, а також регулювати вплив адміністративних органів публічного адміністрування телебачення на українське телебачення, радіомовлення та інші засоби трансляції інформації.

Телебачення для українців наразі залишається одним із основних засобів передачі та трансляції інформації й впливовим інструментом для формування суспільної думки.

На сьогоднішній день однією з основних проблем у медійному просторі нашої держави залишається сторонній вплив російської пропаганди на українське суспільство, яке потрібно вирішувати за допомогою регулювання органів публічної адміністрації.

Адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні безпосередньо відносяться до органів системи управління, тому успішне функціонування будь-якої системи управління значною мірою залежить від людського фактору та потенціалу й порядку реалізації державної політики в зазначеній сфері.

Отже, тема дослідження: «Адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні» є безумовно актуальною та важливою в сучасній парадигмі сьогодення.

Огляд останніх досліджень і публікацій. До проблематики визначення адміністративних органів публічного адміністрування телебачення в Україні звертав свою увагу Брижка В., Габор Н., Гавловський В., Галушко В., Горденко Л., Гоян В., Гоян О., Залізняк Ю., Калюжний Р., Кормиш Б., Кушакова Н., Макаренко Д., Орлова К., Потятиник Б., Почепцова Г., Фурашев В., Хахановський В., Цимбалюк В., Швець М., та інші. Однак, вище зазначені вчені доторкалися даної проблематики лише побічно, досліджуючи лише суміжні та дотичні поняття.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає в тому щоб на основі аналізу теорії адміністративного права та чинного законодавства визначити адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні.

Виклад основних положень. Для початку слід визначити основні поняття нашого дослідження. Відповідно до цього, суб'єкти публічного адміністрування (публічна адміністрація) мають певну організаційну структуру публічного адміністрування, під яким розуміється органічно єдина причина система органів державного управління, передусім органів виконавчої влади та владних структур місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, а також установ організацій, окремих недержавних структур, які відповідно до законодавства здійснюють публічні управлінські функції з метою задоволення публічного інтересу [1].

Згідно із вищезазначеним, адміністративними органами слід вважати органи виконавчої влади та інші державно-владні структури, а також їх посадових осіб які відповідно до чинних нормативно-правових актів та визначеної в них компетенції виконують свої владно-розпорядчі повноваження у визначеній сфері.

Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади – це адміністративна діяльність суб'єктів публічної адміністрації, яка є зовнішнім виразом реалізації завдань (функцій) виконавчої влади, що здійснюється з метою задоволення публічного інтересу й негативно відмежовується від законодавчої судової та політичної діяльності [2, с. 17].

Відповідно до цього, зовнішнім виявом виконання адміністративною владою завдань (функцій) є діяльність суб'єктів державного управління.

М. Марчук досліджував сферу нормативно-правового регулювання діяльності телерадіоорганізацій в Україні та зробив висновки, що існуючі підзаконні нормативно-правові акти, які разом із законами повинні сприяти реалізації належного публічного адміністрування у сфері телерадіомовлення в Україні, майже непорядковані і дуже часто дублюють положення законів. Такий хаотичний характер правової бази сприяє виникненню неузгодженостей і правових колізій. Щоб уникнути цього необхідно: 1) планомерно розвивати і вносити зміни в українське законодавство в цілому і в медійне зокрема. Першим етапом можуть стати запропоновані нами зміни; 2) виключити з підзаконних нормативно-правових актів положення, які вже є в законах,

особливо в Законі України «Про телебачення і радіомовлення»; 3) провести поетапну систематизацію основних підзаконних актів (спочатку за пріоритетними напрямками розвитку; потім щодо всіх актів, які регулюють відносини у сфері телебачення й радіомовлення; та нарешті – зробити повну кодифікацію інформаційних актів з виділенням в окремий розділ норм, регулюючих діяльність організації телебачення і радіомовлення) [3].

Таким чином, відповідно до вищезазначеного можна зробити висновок що чинне законодавство у сфері публічного адміністрування телебачення в Україні є недосконалим, враховуючи існування різноманітних неузгодженостей та правових колізій. Тому є необхідність здійснення систематизації законодавства та прийняття інших сучасних законів у цій сфері.

Визначення понять «механізм публічного адміністрування», «нормативно-правове адміністрування» та результати аналізу окремих законодавчих актів, дають можливість вказувати на те, що належне регулювання телерадіомовної сфери із великою кількістю несистематизованих правових актів не може призводити до позитивних наслідків. В зв'язку з цим, першочерговим завданням для вирішення поставленої нами проблеми буде прийняття заходів стосовно реформування нормативної бази в сфері телебачення і радіомовлення та їх належне втілення. При цьому, слід враховувати, що подальший розвиток нормативно-правового адміністрування телебачення і радіомовлення буде залежати від різних факторів: якості та ефективності здійснюваних в країні реформ, від спрямування державної політики України у сфері діяльності медіа організацій, роботи регулюючих органів та ін. Впорядкування норм законодавства про телебачення і радіомовлення має здійснюватися комплексно, з проведенням систематизації всіх нині діючих правових норм, які регулюють діяльність всіх суб'єктів інформаційної діяльності України. Але, слід врахувати що особливе місце серед цього масиву має відводитись телерадіомовленню. Основна мета заходів щодо систематизації чинного законодавства про телебачення і радіомовлення вбачається в тому, щоб зробити його максимально доступним і зрозумілим, більш зручним для практичного застосування телерадіомовниками та суб'єктами публічного адміністрування. Доцільним, було б створення Інформаційного кодексу, або прийняття основ законодавства щодо ЗМІ, чи об'єднання діючих нормативних актів в сфері діяльності ЗМІ в інший акт, який би найбільш докладно регулював діяльність ЗМІ. При цьому, необхідно, щоб в новоствореному об'єднуючому нормативно-правовому акті окремим розділом регулювалися б відносини в сфері телерадіомовлення, які не підпали під дію Закону України «Про телебачення і радіомовлення». Створення єдиної внутрішньо узгодженої системи нормативно-правового регулювання відносин у сфері діяльності телерадіоорганізацій є сьогодні необхідною умовою ефективного функціонування й розвитку диверсифікованого інформаційного простору та ринкової економіки в Україні [4].

Відповідно до вищезазначеного, законодавцю слід прийняти Інформаційний кодекс для детального врегулювання суспільних відносин у сфері діяльності ЗМІ. Сьогодні важливо створити систему внутрішньої узгодженості норм взаємовідносин і правового регулювання у сфері діяльності телерадіоорганізацій, щоб забезпечити ефективне функціонування та розвиток українського інфо-простору та ринкової економіки зокрема.

На нашу думку, на сьогоднішній день основним у сфері правового регулювання телебачення в Україні є Закон «Про медіа», який спрямований на забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації, на захист національних інтересів України та прав користувачів медіа-сервісів, регулювання діяльності у сфері медіа відповідно до принципів прозорості, справедливості та неупередженості, стимулювання конкурентного середовища, рівноправності і незалежності

медіа та визначає правовий статус, порядок формування, діяльності та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. [5].

Далі перейдемо до визначення адміністративних органів, які відповідно до визначених чинним законодавством повноважень здійснюють публічне адміністрування телебачення в Україні.

2 вересня 2019 року Кабінет Міністрів утворив Міністерство культури, молоді та спорту України, реорганізувавши Міністерство інформаційної політики. На новостворене Міністерство покладено завдання та функції ліквідованих Міністерства культури і Міністерства молоді та спорту. Ще одним новоствореним виконавчим органом є Міністерство цифрової трансформації України, утворене з Державного агентства з питань електронного урядування. Крім цього, серед органів виконавчої влади у медійній сфері слід виділити Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації. До повноважень цього органу належить забезпечення функціонування і розвитку державної системи урядового зв'язку, Національної системи конфіденційного зв'язку, формування та реалізації державної політики у сфері захисту інформації, кіберзахисту, телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом, поштового зв'язку спеціального призначення тощо. Також у системі органів виконавчої влади функціонує Державний комітет телебачення і радіомовлення. Компетенція цього комітету поширюється на узагальнення практики застосування законодавства, розробку пропозицій щодо його вдосконалення, погодження проектів законів, розробку заходів щодо запобігання внутрішньому і зовнішньому інформаційному впливу, який загрожує інформаційній безпеці держави, суспільства, особи.

Відповідно до вищезазначеного, слід більш детально звернути увагу на ключові адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні.

Так, Державний комітет телебачення і радіомовлення України (Держкомтелерадіо) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра культури та інформаційної політики. Держкомтелерадіо є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що бере участь у забезпеченні формування та реалізує державну політику у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері. Держкомтелерадіо у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, наказами МКІП, іншими актами законодавства [6].

Ще одним важливим адміністративним органом в цій сфері є Національна рада з питань телебачення та радіомовлення, що є конституційним, постійно діючим колегіальним органом, метою діяльності якого є нагляд за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення, а також здійснення регуляторних повноважень, передбачених цими законами. Діяльність Національної ради ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності, прозорості, доступності для громадськості, врахування культурної, ідеологічної та політичної багатоманітності в суспільстві, врахування загальнонаціональних

міжнародних норм та стандартів у галузі телерадіомовлення, повноти і всебічного розгляду питань та обґрунтованості прийнятих рішень [7].

Виділяючи головну функцію Національної ради з питань телебачення та радіомовлення як незалежного постійно діючого колегіального державного органу відповідно до чинного законодавства України, слід вказати, що він в основі своєї діяльності та визначених повноважень відповідає за публічне адміністрування сферою телебачення.

Процес публічного адміністрування у сфері телебачення, що здійснюється Національною радою з питань телебачення та радіомовлення полягає в залученні різноманітних інструментів публічного адміністрування, такі як встановлення підзаконних нормативно-правових актів, прийняття індивідуальних адміністративних рішень, ліцензування, здійснення контролю (нагляду та моніторингу) та використання засобів адміністративного примусу.

На нашу думку, основним принципом, який повинна дотримуватися Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, повинні бути принципи політичної та відомчої нейтральності.

Висновки. Отже, адміністративні органи публічного адміністрування телебачення в Україні – це спеціалізовані державно-управлінські органи публічного адміністрування, які шляхом зовнішнього прояву управлінської діяльності у межах визначених нормами законодавства про засоби масової інформації, покликані забезпечити реалізацію права на свободу слова громадян та визнання достовірних, багатоаспектних і різносторонніх думок за допомогою яких здійснюється управління суспільними інтересами, країною і суспільством.

Виділяючи головну функцію Національної ради з питань телебачення та радіомовлення як незалежного постійно діючого колегіального державного органу відповідно до чинного законодавства України, слід вказати, що він в основі своєї діяльності та визначених повноважень відповідає за публічне управління сферою телебачення.

Основним принципом, який повинна дотримуватися Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, повинні бути принципи політичної та відомчої нейтральності.

Процес публічного адміністрування у сфері телебачення, що здійснюється Національною радою з питань телебачення та радіомовлення полягає в залученні різноманітних інструментів публічного адміністрування, такі як встановлення підзаконних нормативно-правових актів, прийняття індивідуальних адміністративних рішень, ліцензування, здійснення контролю (нагляду та моніторингу) та використання засобів адміністративного примусу.

Адміністративними органами у сфері публічного адміністрування телебачення, слід вважати органи виконавчої влади та інші державно-владні структури, а також їх посадових осіб які відповідно до чинних нормативно-правових актів та визначеної в них компетенції виконують свої владно-розпорядчі повноваження у визначеній сфері.

Чинне законодавство у сфері публічного адміністрування телебачення в Україні є недосконалим, враховуючи існування різноманітних неузгодженостей та правових колізій. Тому є необхідність здійснення систематизації законодавства та прийняття інших сучасних законів у цій сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування. Державні службовці. 2023. URL: <https://testderz.com/zno-pravo/admin-law-lecture>
2. Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., та ін. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2018. 446 с.
3. Марчук М. Підзаконне нормативно-правове регулювання діяльності телерадіоорганізацій в Україні. *Держава та регіони*. Сер. : Право. 2013. № 2. С. 43-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drp_2013_2_10
4. Марчук М. Поняття та особливості нормативно-правового адміністрування телебачення і радіомовлення в Україні. 2023. URL: <http://smtp.pgp-journal.kiev.ua/archive/2013/6/10.pdf>
5. Про медіа. Закон України *Урядовий кур'єр* від 26.01.2023 № 18
6. Державний комітет телебачення та радіомовлення України. Державні сайти України. 2023. URL: <https://comin.gov.ua>
7. Національна рада з питань телебачення та радіомовлення. Державні сайти України. 2023. URL: <https://webportal.nrada.gov.ua/pro-natsionalnu-radu/>